

A világ medvéi

TÉNYEK A MEDVÉKRŐL

TARTALOMJEGYZÉK

Alapvető információk

Látás	5
Hallás	5
Szaglás	5
Viselkedés	5
Téli álom	6
Szaporodás	7

A medvéket fenyegető veszélyek

Az élőhelyek elpusztítása	8
A medvék testrészeivel folytatott kereskedelem	8
Táncoló medvék	9
Medveviadalok	9
Vadászat	9
A medvék és emberek közötti ellentét	10
Állatkertek és cirkuszosok	10

Medvék között – biztonságban

A medvékkel való találkozás	11
Kempingezés	12
Főzés	12
Élelmiszer-tárolás	12
Hulladékeltávolítás	12

Medvekvíz

Másolható kérdőív	13
-------------------	----

Nem is olyan régen a medvék jelenléte megszokottnak számított a világ számtalan részén. Napjainkban mind a nyolc medvefajt a kihalás veszélye fenyegeti – elsősorban az emberi tevékenység következtében. A medvék intelligens, kíváncsi állatok, amelyek kiválóan alkalmazkodtak a körülményekhez a világ legzordabb területein is. Ennek ellenére számos medvefaj egyedszáma és elterjedése több mint 50 százalékkal csökkent az elmúlt száz évben különböző konfliktusok és az emberi kizsákmányolás miatt.

A fő veszélyt a medvék élőhelyének gyors és folyamatos pusztítása jelenti, ám a medvéket gyakran tartják fogságban állatkertek és cirkuszok is, mások bundájuk, húruk, epehólyagjuk, illetve mancsuk miatt vadásznak rájuk, epéjük miatt tenyésztik őket, valamint kegyetlen táncos előadásokra, illetve medveviadalokra kényszerítik őket.

Jelen brosúra is ezt a célt szolgálja. Azzal, hogy a nemzetközi közvélemény egyre szélesebb körben szerez tudomást a medvék katasztrofális helyzetéről, meggyőződésünk szerint egyre erősebbé fognak válni azon törekvések is, amelyek ennek az érzékeny és rendkívül intelligens állatfajnak a megmentésére irányulnak.

BEAR ESSENTIALS

LÁTÁS

A medve jó szemmel és remek színlátással rendelkezik, melynek segítségével könnyedén észreveszi a táplálékot, például a különböző színes gyümölcsöket és bogyókat. Távol ülő és az emberi szemhez hasonlóan előre néző látószerve binokuláris látást és jó távolságfelmérő képességet tesz lehetővé.

Mivel a legtöbb medvefaj éjszaka aktív, szemük alkalmazkodott az éjszakai látás sajátos követelményeihez. A jegesmedve látószervét speciális védőhártya borítja, amely megkönnyíti a víz alatti látást, valamint bizonyos kutatók szerint az ultraibolya sugárzás ellen is védelmet nyújt.

HALLÁS

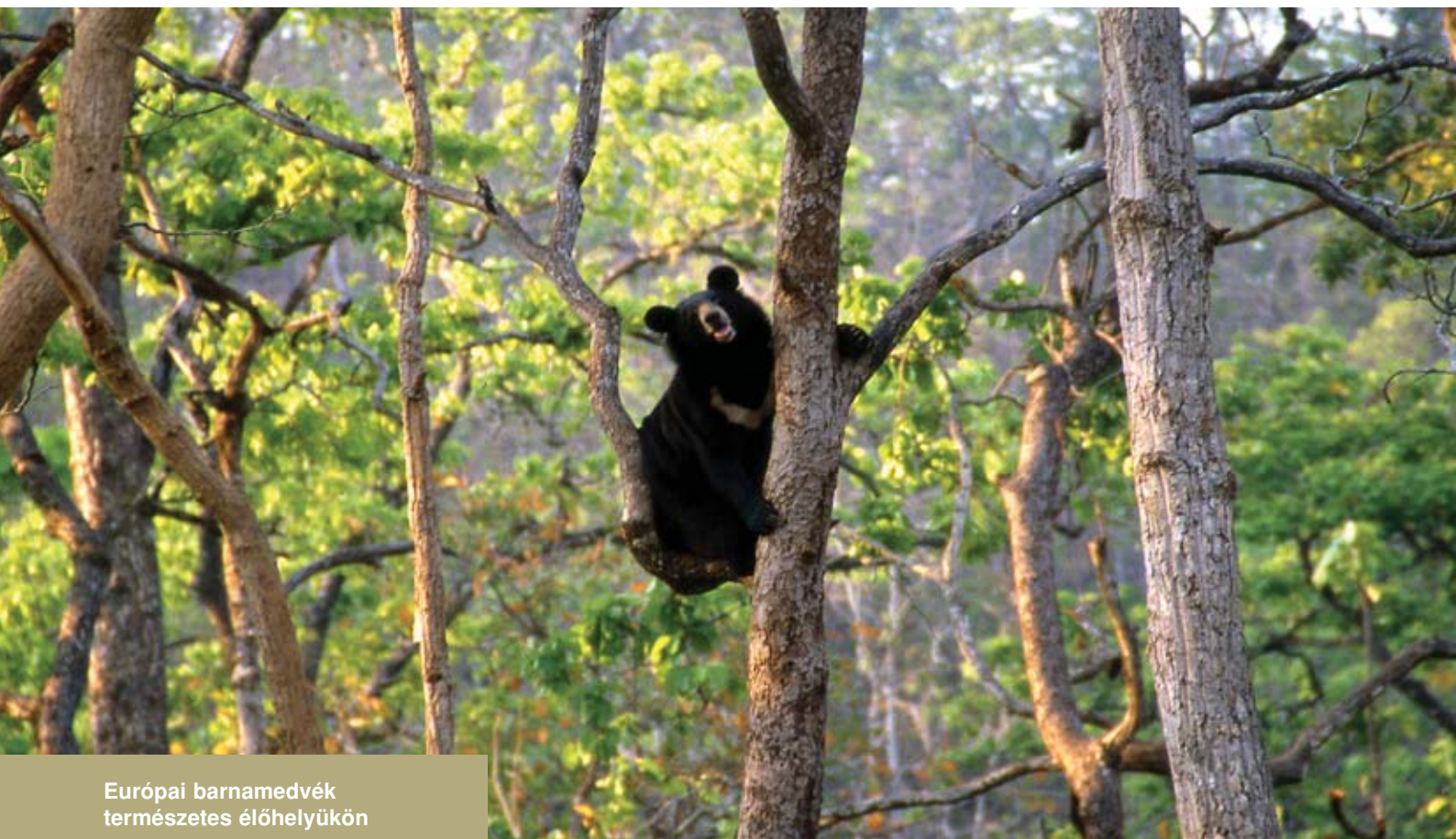
A medve jobb hallással rendelkezik, mint az ember, és a kutyához hasonlóan képes a magasabb hangtartományok érzékelésére is.

SZAGLÁS

A medve szaglását bármely más érzékszervénél kiterjedtebben használja. Kutatások bizonyítják, hogy a medve szaglása még a kutyákét is felülmúlja. A medve a szaglásának köszönhetően könnyedén képes meghatározni meg a táplálék és fajtársai elhelyezkedését, valamint szaglása segítségével számtalan veszélyt kerülhet el. Több alkalommal megfigyelték már, hogy medvék több kilométeres utat tettek meg egyenes vonalban azért, hogy eljussanak egy tetemhez, amelynek létéről kizárólag remek szaglásuknak köszönhetően szerezhetek tudomást. Egyes kutatások szerint a jegesmedve még 32 kilométert meghaladó távolságból is megérzi egyetlen foka szagát. Szintén feltételezhető, hogy a medve bizonyos illatanyagok alapján akár órák elteltével is képes érzékelni az emberi jelenlétet. A medve gyakran használja remek szaglását a fajtársaival való kommunikációra: fákon és egyéb növényeken hagyja hátra illatanyagát, figyelmeztetve a többieket arról, hogy a területre érkezett.

European brown bears in natural habitat

Európai barnamedvék természetes élőhelyükön

VISELKEDÉS

A medve intelligens, remek emlékezőtehetséggel rendelkező, kíváncsi állat, ami lehetővé teszi, hogy boldoguljon nagy kiterjedésű, sokszínű és az évszakokkal folyamatosan változó élőhelyén. Ehhez fejben kell tartania a különböző ételforrások pontos helyét, meg kell tudnia különböztetni az ehető és mérgező növényeket, emlékeznie kell, hogy hol található a legértékesebb halfajták, valamint tisztában kell lennie a rá leselkedő veszélyekkel – így például a vadászokkal – is. A medve általában magányos állat, csupán a párzási időszakban keresi fajtársait. A medvék bizonyos körülmények teljesülése esetén (jó táplálékforrások, például lazacban gazdag folyók közelében) eltűrik egymás jelenlétét és csapatba verődnek. Ilyen esetekben szigorú hierarchiában élnek, amelyben a domináns egyedek tartják kézben a legjobb halászóhelyeket. A medvék közötti kommunikáció jól fejlett és a már említett szaglás mellett hangzó és vizuális jeleket is tartalmaz. A medve általában meglehetősen csendes állat, ám fajtársaival találkozáskor sokféle hangot képes kiadni magából. Az anyamedve hangjelzéssel szólítja magához a medvebocokat, amelyek erre nyüszítéssel,

sírással, csaholással, sőt akár zümmögéssel is képesek válaszolni. Az agresszív viselkedés során a medve általában mereven nézi ellenfelét és támadó testtartásba helyezkedik, illetve gyakran hátsó lábára ágaskodik, hogy testmérete nagyobbak tűnjön.

A medve szintén gyakran próbálja üvöltéssel, illetve a fogak kimutatásával behódolásra bírni fajtársát. Amennyiben ez nem sikerül, a két medve harcolni kezd egymással. Ennek során akár súlyos sérülések is keletkezhetnek. A medve a párzási időszak során szaglását használja a megfelelő partner kiválasztásához. A medve jó úszó, és a jegesmedvén kívül az összes medvefaj képviselői ügyesen másznak fára.

TÉLI ÁLOM

A téli álmom olyan létlenségi időszak, amely lehetővé teszi bizonyos állatfajok számára, hogy túléljék a kemény téli időszakot, amikor nehezen juthatnának élelemhez. Bár sokan gondolják, hogy a medve téli álmot alszik, ez az állítás szűk értelemben véve nem igaz. A valódi téli álmot alvó állatok olyan mély álomba merülnek, hogy szinte lehetetlen felébreszteni őket, sőt adott esetben akár halottnak is tűnhetnek. Ezek az állatok a tél

beköszönzte előtt hatalmas zsírtartalékot halmoznak fel, majd öntudatlan állapotba kerülnek, amelyből csak nagy nehézségek árán lehet kibillenteni őket. Anyagcseréjük lényegesen lassabbá válik, testhőmérsékletük lecsökken. Az ürge percenkénti légzésszáma például 200-ról mindössze ötre csökken, szívdobbanásainak száma pedig 150-ről ötre. Testhőmérsékletük 32,2 °C-ról akár 4,4 °C-ig is leeshet, ám ha a tél túl zorddá kezd válni, felébrednek, mozognak egy keveset, majd visszafekszenek aludni. A valódi téli álmat alvó állatok közé tartozik például a sündiszó, a mormota, a mogyorós pele, a mókus, valamint bizonyos denevér-, béka-, varangy- és teknősfajok. A zord télű élőhelyeken őshonos medvék szintén téli álomhoz hasonló állapotban töltik a hideg évszakot. Bár testhőmérsékletük kb. 2–6 °C-kal lecsökken és anyagcseréjük is némileg lelassul, ebben az időszakban is gyakran felébrednek és mozognak, sőt néha még el is hagyják barlangjukat.

A medvék „téli álomuk” során kb. 3–6 hónapot képesek kibírni evés, ivás, vizelet- és székletürítés nélkül. A világtól elzárt nőtények azonban gyakran ellenek és nevelik kölykeiket télen is.

SZAPORODÁS

A nőtény jegesmedvét késleltetett beágyazódás jellemzi, ami azt jelenti, hogy a megtermékenyített petesejt nem ágyazódik be a méhfalba egészen

október–novemberig. A vemhesség maga csupán két hónapig tart, a bocskok általában január környékén jönnek a világra. A késleltetett beágyazódás nagy előnye, hogy a kölykök életük első hónapjait az odú biztonságában tölthetik, ahol az anyaállat téli álmát alussza, illetve biztonsági mechanizmusként szavatol azért, hogy a nőtény túlélje a vemhességet. Amennyiben ősszel nem áll rendelkezésre elegendő táplálék, a nőtény fizikai állapota nem teszi lehetővé, hogy megfeleljen a vemhesség állította szigorú táplálkozási követelményeknek és táplálni tudja gyermekét. Ebben az esetben a petesejt nem ágyazódik be, spontán vetélés történik. 46%-os zsírtartalmával a medvék anyateje rendkívül táplálónak számít (az emberi anyatej például csupán 4% zsírt tartalmaz), ami segíti az aprócska, vak és szinte teljesen meztelen medvebocskok gyors fejlődését.

(balra): Természetes medveodú
(jobbra): Európai barnamedve pihenés közben

A MEDVÉKET FENYEGETŐ VESZÉLYEK

Napjainkban mind a nyolc medvefajt a kihalás veszélye fenyegeti a világ minden részén – elsősorban az emberi tevékenység következtében. A fő veszélyforrást a medvék élőhelyének gyors és folyamatos pusztítása jelenti, ám a medvéket gyakran tartják fogságban állatkertek és cirkuszok is, mások bundájuk, húruk, epehólyagjuk, illetve mancsuk miatt vadásznak rájuk, epéjük miatt tenyésztik őket, valamint kegyetlen táncos előadásokra, illetve medveviadalokra kényszerítik őket.

A világon élő mind a nyolc medvefaj szerepel a Washingtoni Egyezmény, más néven CITES (Egyezmény a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről) I., illetve II. függelékében. A CITES ma már több mint 160 tagországot számláló nemzetközi megállapodás. Az egyezmény 1973-ban jött létre, és célja, hogy

ellenőrzés alatt tartsa a veszélyeztetett állat- és növényfajokkal folyó kereskedelmet. A veszélyeztetettség mértékének megfelelően a fajokat három függelékbe sorolják. Az I. függelékben szereplő fajokkal folytatott nemzetközi kereskedelem szigorúan tilos, míg a II. és III. függelékben meghatározott fajok számára az egyezmény korlátozott védelmet biztosít. A megállapodás részleteivel kapcsolatban a CITES internetes oldaláról tájékozódhat (www.cites.org).

AZ ÉLŐHELYEK ELPUSZTÍTÁSA

Számtalan más fajhoz hasonlóan az erdőirtás, az emberi beavatkozás, valamint a mezőgazdasági tevékenység a medvék élőhelyét is veszélyezteti, így rendkívül ártalmas a különböző medvepopulációk számára. Anélkül, hogy élőhelyük megfelelő védelemben részesülne, megnövelve ezáltal a populációk fennmaradási esélyeit, számos medvefaj egyszerűen képtelen lesz biztosítani túlélését természetes körülmények között. Egykor a medvék Európa teljes területén honosak voltak, ám az ember a kontinenst borító hatalmas erdőségek nagy részét kiirtotta, hogy helyükön városokat, falvakat, autópályákat és termőterületeket létesítsenek. A kiterjedt vadásztevékenység következtében a barnamedve a 10. század során eltűnt Nagy-Britannia erdőiből, majd Nyugat-Európa legnagyobb részéről is. Csupán Spanyolországban, Görögországban és Olaszországban maradtak kis egyedszámú populációk (országoként mintegy 100 egyeddel). Franciaország területén már csak néhány tucat barnamedve él, a Pireneusok elszigetelt déli vonulatai között. Az Ázsiában élő medvefajok számára egyre komolyabb veszélyt jelent az élőhelyükön folyó erdőirtás. Indonéziában a fa- és bányáipar, valamint az erdőtüzek pusztításának következtében több ezer négyzetkilométernyi virágzó erdőterület tűnik el a föld színéről minden évben. Bár a jegesmedvék az Északi-sarkvidéken élnek rendkívül zord körülmények között, még az ő élőhelyüket is komoly veszély fenyegeti, elsősorban a régióban folytatott masszív olajkitermelés okozta olajszennyezés formájában. A klímaváltozás is óriási veszélyeket rejt magában, hiszen az éghajlat melegekedése miatt folyamatosan válnak le az Északi-sarkkör jégtömbjei, emiatt pedig egyre zsugorodik a jegesmedvék élőhelye.

Erdőtűzben elpusztult medveélőhely

Kínai farmon fogva tartott
örvös medve

Medvepéből készült termékek

Medveviadal

A MEDVÉK TESTRÉSZEIVEL FOLYTATOTT KERESKEDELEM

Számos ázsiai országban folytatnak illegális kereskedelmet a medvék különböző testrészeivel. A vevők jelentős összegeket kínálnak például a medvék epehólyagjáért, amely állítólagos gyógyító

Táncoló medve India utcáin

tulajdonságai miatt fontos szerepet játszik a hagyományos kínai orvoslásban. A fogakat, illetve a mancsokat dísz tárgyként kínálják, a medve más testrészeit pedig ingyencsökként szolgálják fel. Szintén rendkívül keresett termék a medveepe, az óriási piaci igényt vadon élő állatok lemészárlásával és medvetartással igyekeznek kielégíteni. A medvetartás főleg Kínában elterjedt gyakorlata során az állatokat borzasztóan kegyetlen bánásmódban részesítik, óriási fájdalmat és gyötrelmet számos gyötrelmet okozva nekik. A medvéket szűk ketrecekben tartják, amelyekben még megfordulni is csak ügyel-bajjal tudnak. Először lyukat ejtenek az állatok epehólyagján, majd egy csövön keresztül napi rendszerességgel epét csapolnak le. A Kínában előállított medveepét számos ázsiai és nyugati országban kínálják illegálisan megvételre.

TÁNCOLÓ MEDVÉK

A táncoló medvék élete azzal kezdődik, hogy orvvadászok bocs korukban befogják őket, illetve fogva tartóik megvásárolják őket különböző rossz hírű állatkertektől. Orrukat vagy szájukat kilyukasztják és vastag vasgyűrűt, illetve -kötelet helyeznek el benne, ezután pedig brutális kiképzésben részesítik őket. Ettől a naptól kezdve a medvék gazdájuk minden szeszélyének engedelmeskedni kényszerülő rabszolgákká válnak, hiszen a kötőfék legkisebb elmozdulása is kimondhatatlan fájdalmat okoz nekik. Mindez pedig lehetővé teszi fogva tartóik számára, hogy groteszk tánccra bírják az utolsó erejükkel is a fájdalom elkerülésére törekvő medvéket. Gyakran előfordul az is, hogy az állatok fogait és karmait már bocs korukban eltávolítják a könnyebb kezelhetőség érdekében. Az ily módon megcsonkolt példányok

(fent): Kifutó egy japán medveparkban
(jobbra fent): Állatkertben tartott barnamedve
(jobbra): Cirkuszi előadás

A

már soha nem térhetnek vissza természetes élőhelyükre. A görög és a török kormány lefoglalta, majd biztonságos, erdővel betelepített rezervátumokban helyezte el az országban található táncoló medvéket, véget vetve ennek a gyalázatos gyakorlatnak. India is hasonló projektet indított.

MEDVEVIADALOK

A brutális medveviadatok során pitbull terriereket eresztenek rá lánccal megkötözött medvékre. A világ legtöbb országában már több mint 100 éve törvény tiltja a medveviadatok rendezését, ám Pakisztán bizonyos területein a mai napig tartanak ilyen rendezvényeket. A harci kutyák és a medvék között kialakuló ádáz küzdelem borzasztó sérülésekkel végződik mindkét résztvevő számára. Az 1993-ban lefolytatott első vizsgálat 80 különböző viadalra derített fényt Pakisztán területén, amelyekben összesen mintegy 300 medve vett részt. Mára jelentősen csökkent a medveviadatok száma. Szervezetünk céljai között szerepel, hogy a pakisztáni hatóságokkal együttműködve egyszer és mindenkorra véget vessünk ezeknek a gyalázatos rendezvényeknek

medvevadászat jelenléte különböző területeken más és más okokra vezethető vissza. A világ számtalan országában a medvevadászatra sportként, a medve testére pedig megszerzendő trófeaként tekintenek. Máshol a medve különböző testrészeinek megszerzése áll a vadászat hátterében.

A MEDVÉK ÉS EMBEREK KÖZÖTTI ELLENTÉT

A világ számos országában a medvék azért kerülnek puszkavégre, mert károkozót, parazitát látnak bennük, és úgy gondolják, veszélyt jelentenek a gazdákra, a helyi lakosokra és családjaikra. Romániában például gyakran megtörténik, hogy a táplálékot kereső medvéket lakott területre vonzzák a nyitva hagyott szemetesek, a helyi lakosok pedig félelmükben kárt tesznek az állatokban. A medvebiztos szeméttárolók kihelyezése egyszerű, ámde hatékony megoldást jelent erre a problémára.

VADÁSZAT

MEDVÉK KÖZÖTT – BIZTONSÁGBAN

Egyre többen és többen élnek vagy nyaralnak medvék lakta területeken. Ám sokan nem tudják, hogyan alakíthatnak ki békés kapcsolatot vad szomszédaikkal. Ha az étel vagy a szemet szaga lakott területre csábítja a medvét, sokan rögtön élősködőnek vagy parazitának titulálják őket. A probléma megoldását sajnos gyakran a medvék megölése jelenti. Ám néhány egyszerű szabály betartásával könnyedén elvehetjük a medve kedvét attól, hogy a mi portánkon keressen ételmeget magának. A figyelmetlenül tárolt élelem, szemet, illetve állateledel számos esetben vonzó lehet az éhes medve számára. A fent leírt vonzerők kiiktatásával elkerülhetjük a nem várt látogatók érkezését, és megakadályozhatjuk, hogy a medvék problémát okozzanak nekünk a jövőben.

Vadon élő medvék táplálékot keresnek egy kukában

A medve mindenevő állat, amely minden alkalmat megragad a táplálékszerzésre. A bogycsücsök és növények mellett rovarokkal táplálkozik. Egyes fajok húst és halat is fogyasztanak. A medve az emberek által fogyasztott táplálék nagy részét is ízletesnek találja. A medve vadon élő állat, ha az erdőben találkozunk vele, ne menjünk közel hozzá. Az elterjedt nézetekkel szemben a medve általában nem viselkedik erőszakosan az emberrel szemben, sőt amennyire lehet, kerüli az emberek társaságát. A

Az emberek és a medvék képesek az együttélésre

Rendkívül ritkán fordul elő, hogy agresszív medvével találkozhatunk, az ember elleni támadások valószínűsége pedig szinte a nullával egyenlő. A nőstények rendkívül ritkán és csakis védekezésükkel támadnak, legtöbb esetben megelégszenek a betolakodók elijesztésével vagy ők maguk menekülnek el, hogy biztonságba helyezik kölykeiket. Legjobb, ha akkor sem megyünk közel a medvebocokhoz, ha látszólag egyedül vannak, hiszen az anyaállat valószínűleg a közelben tartózkodik. A két lábra ágaskodó állat csak nagyon ritkán támad, a

medve általában négy lábon állva kezdi a támadást. A hátsó lábára ágaskodó medve a legtöbb esetben csupán az ember szagát próbálja megérezni, illetve jobb megfigyelő pozícióba próbál kerülni. Természetesen nincs minden esetre érvényes recept, hiszen minden medve és minden medvével való találkozás más és más, ám mindig akkor járunk a legjobban, ha a lehető legnagyobb biztonságra törekszünk.

- o NE menjen közel az állathoz.
- o NE adjon ételmeget az állatnak, ebből később problémák származhatnak. Ha medve jelenlétét érzékeli, legyen óvatos.
- o NE fusson el, távolodjon lassan. Ha túl közel megy hozzá, a medve veszélyben érezheti magát és agresszívan reagálhat, így például elkezdhet Ön felé futni, hangokat kiadni, illetve a földet verni. Amennyiben a medve elkezd Ön felé közelíteni, beszéljen hangosan, illetve kiabáljon rá.
- o NE viselkedjen erőszakosan, ám ha a medve elkezd közeledni Ön felé, próbálja meg megfélemlíteni. Ha nem egyedül van, működjön együtt társaival. Próbáljon meg minél nagyobb tünni (például kezdjen el felfelé haladni egy emelkedőn). Dobálja meg a medvét különböző tárgyakkal, például kövekkel, ám kerülje az élelmiszerek használatát. Próbálja meg elijeszteni az állatot nagyméretű tárgyakkal, például egy vasos husánggal.

medve alaptermészete szerint félnék állat, amely csak akkor reagál agresszíven, ha fenyegetve érzi magát. Az éhes medvéket mindezek ellenére emberközelségbe csábíthatja egy kerti sütés vagy egy szemetes illata. A medve mindaddig visszatérő vendég fog maradni, amíg nem szüntetjük meg körültekintően a potenciális táplálékforrást. A medve látása legalább olyan jó, mint az embereké, míg szaglása és hallása messze túlszárnyalja a miénket.

Kempingezés

Ha folyó vagy patak mellett kempingezik, a medve kisebb valószínűséggel fogja meghallani Önt. Sátorát igyekezzen a medve természetes élelemforrásaitól távol felállítani. Maradjon távol a gazdag élelemforrásoktól (pl. bogyós növényektől), illetve az állati tetemektől, előfordulhat ugyanis, hogy táplálék után kutató, illetve a tetemet saját zsákmányának tekintő medve van a környéken.

Főzés

Legyen óvatos, ha a szabadban főz, hiszen a közelben tartózkodó medvéket odacsábíthatja a készülő étel illata. Soha ne főzzön a sátra

közvetlen közelében, mindig tartson legalább 100 méteres, szélirányba eső távolságot.

Élelmiszer-tárolás

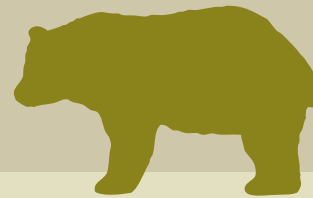
Az összes élelmiszert tartsa az autóba bezárva, illetve műanyag zacskókból álló többrétegű csomagolásban lógassa fel két egymástól legalább hét méterre álló fa közé minimum 3–5 méter magasan (a táborhelytől legalább 100 méteres távolságra). Mielőtt aludni megy, vegye le a főzés közben használt ruhákat, mivel bennük maradhatott az étel szaga, majd rakja be őket az autóba, illetve lógassa fel őket az élelem mellé. Soha ne vigyen ételt, fogkrémet, parfümöt és csokoládét a sátorba. Égesse el az összes ételmaradékot, és mosson el minden edényt közvetlenül étkezés után.

Hulladékeltávolítás

Ne hagyjon olyan helyen ételt, szemetet, illetve állateledelt, ahol a medve szagot kaphat. A szemetet zárt helyiségben, medvebiztos kukákban, illetve fára felfogatva tárolja (lásd fent az élelmiszer-tárolásnál).

A KVÍZKÉRDÉSEK MEGOLDÁSA

- 1 A barnamedve (lásd a fajok elterjedésével kapcsolatos tájékoztató anyagot).
- 2 Az óriáspanda. Természetes élőhelyét, a bambuszerdőt az erdőirtás veszélyezteti.
- 3 A legnagyobb a jegesmedve, a legkisebb a maláj medve.
- 4 Afrikában és Ausztráliában.
- 5 Mind a négy mancsán úszóhártya található, amely segíti a vízben való mozgásban. A bőr alatti vastag zsírréteg véd a hideg ellen. A kisméretű fül minimalizálja a hővesztéséget. A talpak prémiummal vannak kipárnázva, valamint papillának nevezett apró, puha dudorok borítják őket, ami megkönnyíti a jégen való közlekedést.
- 6 Hosszú, erős karmával egyszerűen hozzáfér a természetvárokhöz. Előreálló, csupasz ajakkal rendelkezik, a hiányzó metszőfogak következtében kialakuló lyukon keresztül pedig könnyedén fel tudja szívni a természeteket.
- 7 Az óriáspanda mellső mancsán található egy hatodik ujj, amely a kézfejcsont meghosszabbodásaként alakult ki, és szembefordítható hüvelykujjként funkcionál, amellyel az állat étkezés közben képes letépni a fáról a bambuszrügyeket.
- 8 A mellkasán található lenről felfelé elvékonyodó fehér sávról.
- 9 A pápaszemes medve. Elszórtan, kis csoportokban él az Andokban, Venezuelában, Kolumbiában, Peruban, Ecuadorban és Bolíviában területén.
- 10 Alaskában, Wyomingban, Montanában, Idahóban és Washingtonban. További élőhelyei: Oroszország, Japán, Görögország, Olaszország, Spanyolország stb. (lásd a fajok elterjedésével kapcsolatos tájékoztató anyagot).
- 11 A téli álom téltlenségi időszak, a szokásos táplálékkészlet időleges eltűnésére adott élettani válasz. A barnamedve, a fekete medve, valamint az örvös medve alszik téli álmat.
- 12 Növényi és állati eredetű táplálékot egyaránt fogyasztanak, így például növényeket, gyümölcsöket, dióféléket, bogyókat, halat, húst és állati tetemeket. Az óriáspanda kb. 30 bambuszfaj rügyeit, levelét, szárát és ágait fogyasztja. A bambuszerdők irtása miatt az óriáspanda a kihalás szélén áll.
- 13 Élőhelyük kiirtása. A medvék testrészeivel folytatott kereskedelem. Szórakoztatóiparban való felhasználásuk (pl. táncoló medvék, medveviadalok, állatkertek, cirkuszok). Vadászat. A medvék és emberek közötti ellentét.
- 14 a) Az olajkitermelés okozta szennyeződések, a PCB-k és mérgező vegyi anyagok megjelenése, valamint a klímaváltozás miatt korábban leváló jégtablák lerövidítik a vadászati szezont.
b) Az erdőirtás, az emberi beavatkozás (városok, falvak, autópályák kialakítása), valamint a mezőgazdasági tevékenység veszélyezteti élőhelyüket, így a populációk feldarabolódnak.
- 15 Vadonban történő befogás, nem megfelelő (szűkös, környezeti gazdagítást nélkülöző) élettér, szegényes táplálkozás, zsúfoltság, kegyetlen kiképzési módszerek stb.

KVÍZKÉRDÉSEK ÉS FELADATOK

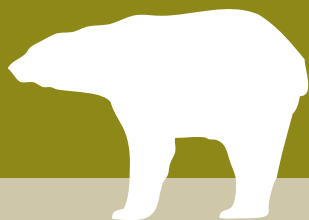
- 1 Melyik a legelterjedtebb medvefaj a világon?
- 2 Melyik a legkisebb egyedszámú medvefaj és miért?
- 3 Melyik a világ legnagyobb, illetve legkisebb testű medvefaja?
- 4 Mely földrészekben nem élnek medvék?
- 5 Nevezzen meg három jellegzetességet, amely azt mutatja, hogy a jegesmedve remekül alkalmazkodott környezetéhez.
- 6 Hogyan alkalmazkodott az ajakos medve sajátos táplálkozásához?
- 7 Milyen szokatlan jegyet mutat az óriáspanda mellső mancsa?
- 8 Honnan kapta nevét az örvös medve?
- 9 Melyik az Dél-Amerika egyetlen őshonos medvefaja, és mely országokban található meg?
- 10 Hány amerikai államban találkozhatunk fekete medvével? Mely más országokban fordul még elő?
- 11 Mit nevezünk téli álmoknak? Mely medvefajok alszanak téli álmat és miért?
- 12 Miért nevezük a medvét mindenevő állatnak? Nevezzen meg olyan táplálékokat, amelyeket a medve szívesen fogyaszt. Melyik medve rendelkezik a legegységesebb étrenddel és hogyan befolyásolja ez a vadon élő példányok túlélési képességét?
- 13 Nevezzen meg öt olyan jelenséget, amely veszélyt jelent a vadon élő medvékre világszerte.
- 14 Számtalan medvefajra jelent veszélyt természetes élőhelyük kiirtása. Hogyan érinti ez a veszély
a) a jegesmedvéket?
b) az Európában élő barnamedvéket?
- 15 Melyek az állatkertben, illetve cirkuszban fogva tartott medvéket érintő legnagyobb veszélyek?

• A mellékelt világtérkép (illetve bármilyen más atlasz) segítségével sorolja fel, hogy mely országokban fordulnak elő az egyes medvefajok.

• Az itt és más könyvekben található információk alapján írjon részletes esszét egy Ön által választott medvefaj életéről.

• Írjon esszét a medvetartásról, illetve a medvék különböző testrészeivel folytatott illegális kereskedelemről. Használja a füzetben található információkat, illetve a Fehérkereszt Állatvédő Liga honlapját (www.feherkeresztliga.hu).

• Tervezzen plakátot „Medvék között – biztonságban” címmel, amelynek célja a medvepopulációk közelében élő, illetve nyaraló lakosság tájékoztatása.

- Képzeld el életét a következő helyzetekben
a) Ön táncoló medve
b) Önt egy medvefarmon tartják fogva
c) Ön cirkuszi vagy állatkerti medve.

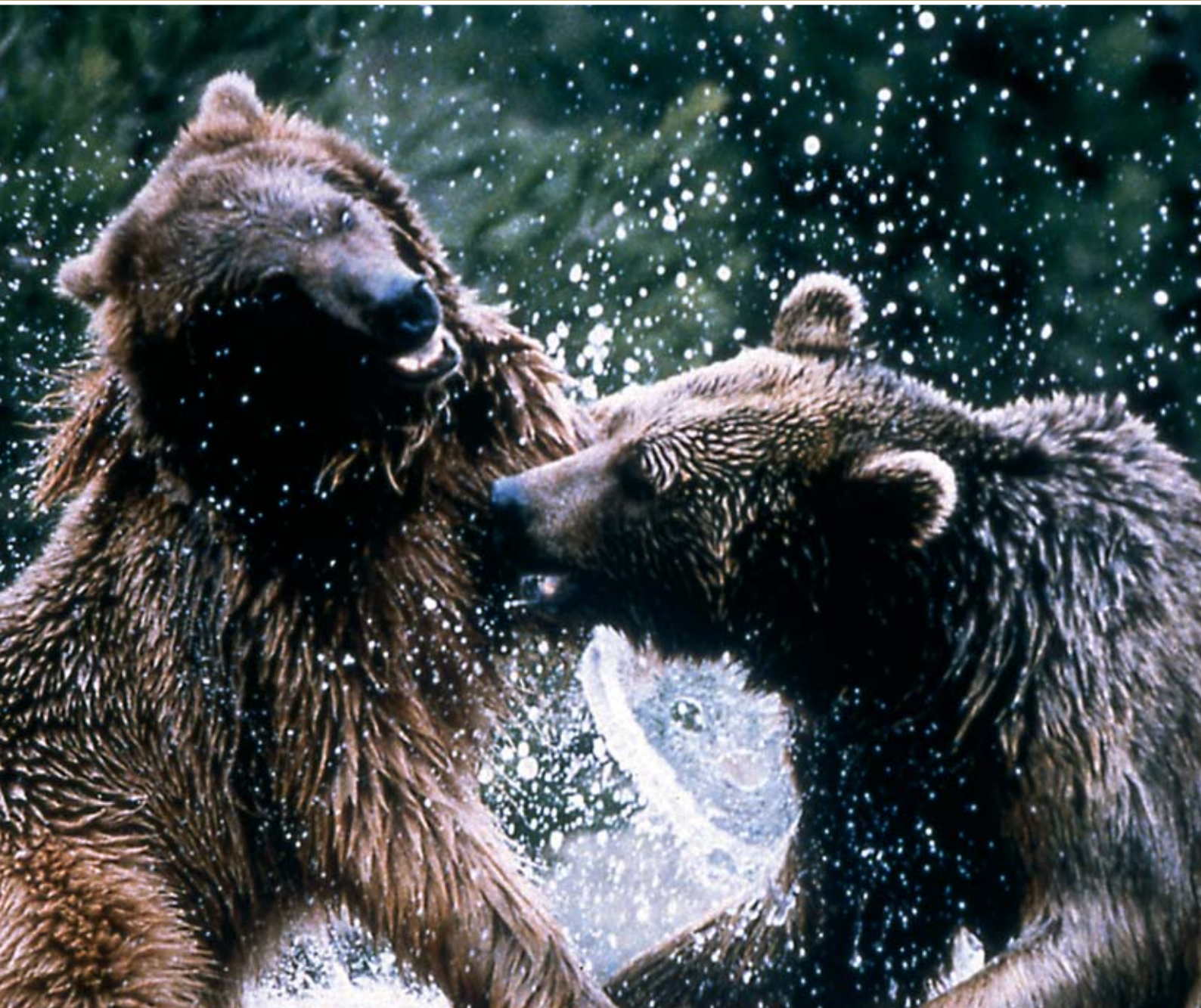
Írjon beszámolót egy napjáról.

- Társaival végezze el az alábbi szerepjátékot. Ön egy, a medvefarmokról szóló rádiós vagy televíziós vita résztvevője. A jelenlévők:
a) medvetartó farmer
b) kormányzóvívő
c) hagyományos kínai orvoslással foglalkozó kereskedő
d) a műsorvezető.

Minden résztvevőnek az a feladata, hogy a lehető legmeggyőzőbben adja elő érveit a témával kapcsolatban. A többi jelenlévő fogja játszani a közönséget.

A világ medvéi

TÉNYEK A MEDVÉKRŐL

www.feherkeresztliga.hu

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.